

Poštšina v državi SHS payšalirana.

Posamezna številka stane 60 vinarjev.

Naročnina listu:

Celo leto . . . K 50.—
Pol leta . . . 26.—
Četrt leta . . . 13.—

Zunaj Jugoslavije:

Celo leto . . . 66.—

Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.

Uredništvo i. upravnništvo:

Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Needvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila

se računajo po K 1.80
od enoredne petivrstice
pri večkratnih oznanilih
popust.

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se mora
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

90. številka.

Maribor, dne 16. avgusta 1920.

Letnik XII

Dr. Kukovec proti samoupravi Slovenije.

Beograjski listi od 13. avgusta pišejo, da je dr. Kukovec odpotoval v Ljubljano na posveto-
vanje s slovenskimi demokrati, ki zahtevajo, da se ukine avtonemna uprava v Sloveniji in da se vse
centralizira v Beogradu.

Se enkrat Koroška.

V zadnji številki smo zapisali: „Ako ne pridejo
vmes nepričakovani dogodki, ki bi vplivali neugodno
ali ako se ne zgode pri glasovanju čisto posebne ma-
nipulacije, bomo zmagali.“ — Te besede so popolno-
ma resnične, razume se, da s pristavljenim pridrž-
kom. Ako bi se bile vršile volitve začetkom tega me-
seca, bi bili zmagali spribližno 70%, toda sedaj so
se pota pričela obračati v negotovost. Kakor se od-
pira pred nami bodoči razvoj, je nevarnost, da po-
d-ležemo. Zavedajmo se dobro, kako strašna je ta
beseda! Toda bolje, da jo izgovorimo prezgodaj, ka-
kor pa prepozno. Rečemo še enkrat: Koroško ljudst-
vo je po veliki večini na naši strani. Toda kljub te-
mu ostanemo lahko v manjšini! To ljudstvo je po ve-
liki večini dobro, zavedno, pošteno, vredno. Človek, ki
ga je spoznal, ga mora ljubiti. A to ljudstvo bo mo-
rebiti obsojeno, da ostane še dalje pod tujo sužnostjo,
obsojeno na smrt! Kako to?

Ako pojde po poti, katero so nastopili ententariji
in zlasti Italijani, bodo glasovali za Avstrijo poleg
vseh Nemcev in nemčurjev tudi vsi omahljivci; poleg
tega bo znaten del naših ljudi, ki si ne bo mogel še
ustvariti zaupanja v našo zmago, ostal doma, boječ
se slabih posledic, ako s pomočjo Italijanov zmagajo
Nemci — in Slovenci ostanejo v manjšini.

Od različnih strani prihajajo poročila o neču-
venem postopanju laških komisijonarjev. Mladi, aro-
gantni oficirji hodijo okrog po vaseh, agitirajo za Av-
strijo na kričave načine, sramote naše oblasti, od-
stavljajo naše gerente in nastavljajo zopet nemšku-
tarske župane, z eno besedo, delajo, kakor da bi mi
ne imeli več upravne oblasti, vtičejo se v policijsko
in sodniško postopanje. Pod takimi pogoji bi bilo pač
bolje, da se Koroška ne nahaja pod našo upravo. Bi
naše oblasti vsaj ne trpele na ugledu, kakor sedaj.
Naša oblast zapre človeka, ker je kriv tatvine ali
ropa. Pride ententar in zapove, da ga moramo izpu-
stiti, ker je dotični zločinec slučajno Nемеc in agiti-
ra za Avstrijo. Ako mu naša oblast takoj ne ugodí,
brzjaví v Beograd in od tam pride brzajavno naro-
čilo, da ga moramo izpustiti. Lahko si predstavljamo,
kakšne obraze dela potem tisti zločinec in kako vpli-

va tako postopanje na prebivalstvo. Med ljudstvom
se je pričelo širiti mnenje: mi smo izdani, ententina
komisija je podkupljena! Ako se tako mnenje utrdi,
moramo propasti!

Italijani hočejo pred glasovanjem odvzeti Jugo-
slaviji celo upravno, sodniško in izvršilno oblast ter
zasedati glasovalno ozemlje s svojimi četami. Izgleda,
da je bil ta načrt že davno narejen z Nemci s tihim
privoljenjem in z vednostjo drugih zastopnikov enten-
te. Na ta dogovor se opira nemška zmagovita samo-
zavest.

Prvo se je že deloma izvršilo z odprtjem meje,
in se razvija vedno dalje. Nемеc ali nemškutar se
priklati v naše ozemlje, izzove pretep ali kaj ukrade.
Naša oblast ga hoče zapreti. Italijan ne dovoli. To
se pravi, mi nimamo več ne sodnije, ne policije. Ako
se italijanski komisijonarji ne brigajo za odredbe na-
ših oblasti, se vtičejo v naše upravne posle, izpodbi-
jajo pri ljudstvu ugled naše vlade, se to pravi, da
nimamo v rokah upravne oblasti. Stojimo pa tudi ne-
posredno pred nevarnostjo, da se izvrši drugo, nam-
reč: zasedba pasu A po italijanskih vojakih. To se
lahko izvrši kar na tihem in neopaženo, da ne bomo
niti dobro znali keđaj. Saj so Italijani tudi tako tihi
in zvijačno zasedli primorske kraje. Po vseh večjih
krajih glasovalnega ozemlja na Koroškem se nahaja-
jo ententine podmisije. Po naših krajih je načelnik
navadno Italijan, mlad, aroganten častnik. Poleg te-
ga častnika je seveda še par vojakov kot ordonance,
šofer itd. Te subkomisije se lahko pomnože poljubno,
da jih bo vedno več. Pri vsaki je lahko vedno več vo-
jaštva, jutri pet, pozneje deset, kdo zamore nadzoro-
vati in braniti. Nekega lepega dne opazimo, da ni
več Angležev in Francozov, a Italijanov mnogo več,
kakor pa naših žandarjev. Pri Italijanih je vse mo-
goče in v takih zadevah moramo biti silno občutljivi.
Kdor ne pozna italijanskega značaja, se bo opekél.

Sklenem: Na Koroškem zmagamo v pasu A go-
tovo, ako bo glasovanje svobodno, to se pravi: brez
pritiska Italijanov. Svobodno bo pa samo, če obdrži-
mo mi upravo in zasedbo. Samo v tem slučaju bode
imelo naše ljudstvo upanje v zmago in pojde glaso-

vat. Ne smemo torej pustiti ententi, to se pravi: ita-
lijanskim komisijonarjem nobenega vtikanja v upra-
vo in varovati se moramo vsake sence laške zased-
be. Koroška je za nas tako važna stvar, da moramo
zanjo riskirati vse. Ako bi videli, da nam hočejo Ita-
lijani nasilno pokvariti glasovanje, je bolje, da poš-
ljemo njihove komisijonarje čez demarkacijsko črto in
ukinemo priprave za glasovanje ter porečemo: „Tu-
kaj smo, če vam ni prav, preženite nas!“ Če nas po-
tem Italijani izženejo s silo, bo za nas še vedno u-
godnejše, kakor pa, če smo morali iti na podlagi po-
narejenega in nasilnega glasovanja.

Velika železniška ne-
sreča na Pesnici.

3 mrtvi in več ranjenih.

Na kolodvoru Pesnica nad Mariborom se je v
soboto, dne 14. avgusta, zgodaj zjutraj zgodila velika
železniška nesreča. Trčila sta dva tovorna vlaka z
veliko silo drug ob drugega.

Pobrobnosti.

Tovorni vlak št. 937 je med 24. in 1. uro pono-
či premikal na pesniškem kolodvoru. Imel je čez 20
voz, med temi tudi vozi, v katerem se je nahajala o-
bitelj železničarja Pavlina, ki ga je Nemška Avstrija
vsled svoje slovenske narodnosti iztirala v Jugosla-
vijo. Nesreča je hotela, da so carinarski uradniki v
St. Ilju to družino iz tovornega voza, v katerem je
bilo njuno pohištvo, izvagonirali v službeni voz tik
lokomotive. Ko je vlak št. 937 premikal na pesniškem
kolodvoru, je bil iz Maribora aviziran težko obložen
tovorni vlak št. 874 (imel je naloženega blaga za 890
ton). Signalni aparat je bil postavljen na „Stoj!“, a
luč je slabo brlela. Obe lokomotivi (937 in 874) ste
bili brez predpisanih svetilk, ker južna železnica sil-
no štedi (!?!). Vlak 874 je privozil z brzino 40 km
na uro proti prostoru, kjer je premikal vlak št. 937.
Ko je bil 874 že čisto blizu vlaka 937, so s kolodvora
piskali in klicali vlakovodju vlaka 937, naj vozi na-
zaj, a ta se za to ni zmenil. Točno ob 24.45 (ali ¼ na 1
uro) ponoči sta obe lokomotivi trčili z velikansko silo
drug ob drugo. Pok je bil tako silen, da so ga sli-
šali pol ure daleč.

Prva pomoč.

Takoj po nesreči so telefonično obvestili Mari-
bor in Gradec. Mariborska rešilna postaja je že krog
3. ure poslala svoj rešilni avto na lice mesta. Zdra-
vnik dr. Ipavie je delil ponesrečencem prvo pomoč.

LISTEK.

Brat Narodni:

Spomini orlovske mladosti.

(Dalje.)

In res! Vse se je zgodilo po načrtu. Govoril je
prišel sam dr. Pogačnik. Pa tudi jaz sem imel pri-
pravljen navdušen govor, da bi ta dan prvič stopil
pred naše ljudi in pokazal, da hočem med njimi ne-
kak veljati. Toda ko je prišel čas, da se oglasim, se
nisem upal niti besedice zagniti. Zdelo se mi je, da
bi še pred dvema paroma očí ne mogel spregovoriti
dobro vezanega stavka, kako bi še le prenesel pogle-
de tolike množice, uprte naravnost name!

Ne, moralo bi se mi vrteti v glavi! Tako sem
stal čisto zadaj v kotu, osramočen sam pred seboj —
jaz, ki sem pred par urami upal, da bom s svojim pr-
vim nastopom izrazil viharje navdušenja —

Tudi moj Marinček ni govoril, dasi je imel svoj
govor že ob izletu na Grmado do zadnje črke na pa-
pirju in ga nam je celo že na pamet več ko enkrat
deklamiral. Govor ni bil slab, toda mislim, da se je
ubožčku tisti dan prav tako godilo, kakor meni. Iz
posebne previdnosti ga pa nisem nikdar vprašal, za-
kaj ni govoril in tudi on mene ne. Oba sva pa prav
dobro vedela, kje naju čevelj žuli —

Vendar slovesnost ni minila brez naju. Marin-
ček je odnesel čast načelnika, jaz tajnika. Sam dok-
tor Pogačnik me je predlagal, češ, da znam gotovo
dobro pisati — in eunetis centuriis — soglasno sem
bil izvoljen.

Pristopilo je 14 fantov in rekli smo: Cisto dosti
za začetek. K prvi telovadni uri je prišla komaj po-

lovica, drugih ni bilo nikdar več blizu. Namesto njih
so prišli drugi, deloma prav dobri fantje. Kmalu je
naraslo število blizu na 20. —

X.

Tedaj se je začelo moje redno romanje v doma-
čo vas vsako nedeljo popoldan. Imel sem se za vadi-
telja in organizatorja ob enem. Včasih sem povabil se
boj kakega tovariša, ki je znal lepše telovaditi od
mene, da bi imeli fantje bolj svetel zgled pred seboj
in bolj zahrepeneli po telovadni umetnosti.

Obisk telovadbe je bil zelo različen. Ce je bilo
kaj prida fantov skupaj, smo ponosno telovadili na fa-
rovškem dvorišču. Ce jih je prišlo le kakih pet, smo
se skrili v mežnarijo. Nekoč ob taki nepriljavni pri-
liki smo pa našli prostor v mežnariji oddan drugač-
nim namenom. Kaj smo storili? Zatekli smo se v te-
sni župnikov — čebelnjak! Stal je namreč na poza-
bljenem mestu in je bil tudi sam pozabljen.

V začetku smo vadili le proste in redovne vaje.
Toda želja po orodju, zlasti po drogu, je postajala
nepremagljiva. Kupili smo si v Ljubljani pri Verov-
ški železen drog, kole nam je izlesal domač tesar.
Postavili smo novo orodje v župnišču na malih du-
rih. Kole sva zabila kar midva s kaplanom dosti mo-
čno v mehko ilovico.

Naslednjo nedeljo je bilo okoli droga prav ži-
vahno gibanje. Sicer ni bilo na novi pripravi veliko
telovadbe, temuč več „zveranja“, vendar smo bili vsi
srčno veseli očividnega napredka v odseku.

Teden pozneje so prišli že čisto novi fantje, ki
so se prav do vojske dobro držali Orla. Zlasti sem
imel rad nekega Klemenca. Bil je postaven dečko,
prikupljivega vedenja, precej izobražen. Delal je v
neki tovarni blizu Ljubljane. Imel sem ga sploh za

najzanesljivejšega. Iz vojske je pa baže prišel ves
drugačen. Nekdo mi je omenil, da ne gre nič več v
cerkev. S tem je hotel povedati vse. In res, s tem je
povedano vse . . .

Nesrečna vojska!

Tudi predavanja smo imeli. Neke nedelje je
predaval Stanovnik o organizaciji sploh, posebej o
orlovski. Govoril je pa tako učeno, da sem ga jaz
sam komaj razumel. Še sedaj vem, kako se je trudil,
da bi pojem organizacije nazorno pojasnil s pomočjo
človeškega telesa in njegovih udov. Bog ve, če si je
kdo kaj zapomnil?

Drugič je predaval jurist Kemperle. Dobro je
napravil, a ne vem več, kakšen tema je obravnaval.
Le to še vem, da sva po prav zglednem morostar-
skem blatu emakala vun iz bele Ljubljane in dobršno
mero neusmiljenega idealizma sva morala imeti se-
boj, da se nisva obrnila pred ciljem! Vendar — ni-
sva se!

Kemperla sem spoznal takrat kot lep talent in
prav spoštljiv sem se sukal okoli njega, češ, ta bo
nekoč še igral svojo vlogo.

XI.

Nekaj fantov se je kar kmalu ojunalo, da so
si nabavili orlovske kroje. Tudi rogove so si kupili.
Hej, to je bilo nekaj novega za naše ljudi, ko so Or-
li prvič med ubranim trobentanjem prikoralaki k fa-
ri! Ne vem več, ob kakšni priložnosti je bilo. Toda
prav dobro mi je še v spominu, kako mi je igralo sr-
ce ob tistem prizoru. Tako ponosno so korakali „mo-
ji“ fantje, kakor da se vračajo po slavni zmagi nad
sovragom domovine! In muzika rogov mi je tako pri-
jetno čela, kakor čedo komar sodri dan angelske
trombe prijetno dele vstajajočim pravičnim . . .

(Dalje prihodnjč.)

Kmalu po 3. uri je došel pomožni vlak iz Maribora, zjutraj okoli 7. ure pa enak vlak iz Gradca. Najhuje se je godilo železniškemu osebju od vlaka 937. Vlakovodja in kurjača obeh lokomotiv sta skočila še pravočasno z lokomotiv in sta dobila le lahke poškodbe. Eden ubitih železničarjev je nad dve uri klical ob razbitim vozom na pomoč, a ga niso mogli oti. Rešilna postaja je potegnila izpod razvalin težkoranjenega prometnega mojstra Pavlina in ga tako otela gotove smrti.

Mrtvi.

Mrtvi so: Seemann Matija, sprevodnik-vlakovodja, Silec Jožef, nadsprevodnik, oba iz Gradca, in štiriletna deklica Pavlin, hčerka težkoranjenega prometnega mojstra Pavlin. Mati Pavlin je ostala kakor na čudežen način med razvalinami voza popolnoma nepoškodovana. Težko in lahkoranjenih je okoli 10 oseb. Z graškim rešilnim vlakom so odpeljali Nemci svoje ranjence in oba mrtva okoli 12. ure opoldne v Gradec. Mrtvo dekletce-Slovenko pa bodo pokopali v Mariboru.

Ogromna škoda.

Mesto nesreče je kakih 50–100 m južno od postaje Pesnica. Lokomotiva 937 je popolnoma razbita, 874 pa le deloma. Popolnoma razrušenih je 12, močno razbitih pa 10 voz. Štiri težko obloženi vozovi so padli na koncu vlaka 874 čez visok železniški nasip na močvirnatih travnikih. Železniški tir je na licu mesta popolnoma razdejana, tako, da je v soboto cel dan bil promet na črti Maribor–Gradec nemogoč. Na mestu nesreče leži velika množina živil, namenjenih za Nemško Avstrijo: koruza, fižol, moka, drva in razno drugo blago. Tudi sodi z vinom so bili na vlaku. Vse skupaj je podobno velikanski razvalini.

Na stotine ljudi je v soboto cel dan ogledovalo nesrečo. Okrajni glavar dr. Lajnsič je došel na lice mesta v soboto okoli 11. ure dopoldne. Varnostno stražo so vestno vršili orožniki iz Lajtersberga in iz St. Ilja.

Preiskava.

Vrši se natančna preiskava o krivici nesreče. Toliko pa je gotovo, da postajnega osebja na Pesnici ne zadene prav nobena krivda.

Politični pregled.

Jugoslavija.

Vladna kriza. Demokratije so v vprašanju agrarne reforme kapitulirali pred stališčem radikalcev, katero je regent označil na manifestu z dne 24. decembra 1918, da se dosedanjim lastnikom begom zakonskim potom izplača nagrada ali hak. Načeloma se je torej dosegel sporazum v vseh vprašanih. Doktor Vesnić je zato predložil protokol, o katerem naj stranke podajo svoje mnenje. Protokol obsega naslednjih devet točk: 1. Glavni namen koncentracijske vlade so volitve v konstituanto in predložitev ustave. Volitve naj bi se vršile pred koncem novembra t. l. Ko vladar sankcionira volilni zakon, se bo določil dan volitev, kakor tudi dan sestanka skupščine. 2. Ta točka govori o načrtu ustave ter pravi, da je vsak član vlade dolžan, podati svoje mnenje o načrtu ustave. 3. Pasivno volilno pravico imajo aktivni ministri, ministri na razpoloženju, kakor tudi vsi profesorji pravnih fakultet. 4. Vprašanje izvoza je rešeno tako, da bo prost izvoz vseh produktov, ki ne bodo izvezeti v posebnih odlokih gospodarsko finančnega komiteja. Izvoz pšenice bo svoboden do kontingenta 15.000 vagonov. Preden se konstituent izbera, se bo odločevalo, ali dopušča stanje države nadaljni izvoz ali ne. Posli trgovskih pogodb in evidenc organizacije izvoza določenega kontingenta pridejo na finančno ministrstvo, ki vodi nadzorstvo nad izvozom ter izdaja specijalna dovoljenja za izvoz. 5. Za izvedbo agrarne reforme se bo osnoval agrarno gospodarski komite, v katerem bodo ministri za agrarno reformo, kmetijstvo, šume in rude, notranje stvari, pravosodje in finance. Med prve posle ministrstva za agrarno reformo bo spadalo izplačilo haka za leto 1918 in odškodnina za leto 1919. Ta izplačila se izvrše takoj, ko predloži komite svoje rešitev, kar se mora zgoditi najkasneje do konca tega leta. 6. Narodno predstavništvo ima sprejeti volilni zakon, vse mednarodne pogodbe in proračunske dvanajstine. 7. Predsedstvo Narodnega predstavništva dobi parlamentarna zajednica, oba podpredsednika pa demokrat. 8. Izvrši se preosnova pokrajinskih vlad v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu. V Sloveniji se notranje poverjenstvo nevtralizira, demokrati dobe socialno skrb in pravosodje, ostalo pa Ljudska stranka. V Hrvatski dobe demokrati notranje stvari, gospodarstvo in narodno zdravje, ostalo pa druge stranke po dogovoru. V Bosni in Hercegovini dobe demokrati notranje stvari in prosveto, ostalo pa druge stranke po dogovoru. V Dalmaciji ostane nadalje predsednik dr. Krstelj, notranje stvari prevzame dr. Desnica, prosveto pa član Ljudske stranke dr. Lozovina. Med člani vlade ima vladati kolegialnost, t. j. vsi sklepi se sprejemajo ob prisotnosti vseh članov vlade, v slučaju nesporazuma se morajo odstaviti z dnevnega reda ter predložiti ministrskemu svetu. 9. Ustanovi se ukazni komite ministrstva, ki bo vodil premeščenje, odpuščanje in upokojitve uradnikov, ki imajo nad 2500 dinarjev letne plače. V slučaju nesporazuma posreduje ministrski predsednik.

LDU. Beograd, 14. avgusta. Včeraj ob 18. uri se je na sestanku demokratskega bloka in parlamentarne zajednice podpisal protokol sporazuma, ki bo v kratkem objavljen. Najvažnejša točka protokola

je agrarno vprašanje. Demokratije so pristali na predlog parlamentarne zajednice, po katerem bodo v vladni izjavi izrečno rekapitulirane vladarjeve besede, izrečene v njegovi proklamaciji na narod na dan ujedinenja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Z ozirom na to se priznava svoboda kmetov, zemlja se da obdelovalcu, odškodnina pa se plača onim, katerim je bila zemlja odvzeta. Izplačilo haka, v kolikor še ni bila plačana, se predvideva za leta 1918 do 15. decembra 1920. Vsa ostala vprašanja bi imel v tem smislu rešiti agrarni ministrski komite, v katerega vstopijo ministri za agrarno reformo, kmetijstvo, rude in šume, finance in pravosodje ter notranja dela. Kar se tiče izvoza, je dovoljeno izvoziti samo 15.000 vagonov pšenice, in sicer zmlete v moko. Glede uradniškega vprašanja je dosežen sporazum, po katerem se razporeda uradnikov ima izvesti na stalni podlagi tako, da se izvrši ta razporedba v razmerju: sedem demokratov proti devetim članom parlamentarne zajednice. Nobeden uradnik ne sme biti odpuščen ali vpokojen in ne more dobiti novega mesta, ako tega ne dovoli prej ukazni komite ministrstva, ki se bo ustanovil. Za uradnike, ki imajo pod 2500 dinarjev letne plače, ostanejo še nadalje pristojna resortna ministrstva. V Zagrebu dobijo demokratije poverjenstvo za notranje stvari in socialno politiko, v Sarajevu notranje stvari, prosveto in socialno politiko, v Dalmaciji ostane staro stanje, v Ljubljani pa se poverjenstvo za notranje stvari nevtralizira, demokratije pa dobe prosveto in socialno politiko. V členu 15. volilnega zakona se črta pasivna volilna pravica vsem državnim uradnikom, razen aktivnim ministrom, ministrom na razpoloženju in profesorjem raznih fakultet. Predsedništvo Narodnega predstavništva dobi parlamentarna zajednica, obe podpredsedniški mesti pa demokratije. Volitve v konstituanto se bodo vršile v novembru. Določeni roki se z ozirom na to v drugem čitanju volilnega zakona skrajšajo ter se bodo oni člani volilnega zakona, ki so bili že odobreni, spravili v sklad z novimi določbami.

Koroško. Razmere v plebiscitnih conah. Ljubljana, 14. avgusta. Glede poročil o razmerah v plebiscitnih conah na Koroškem in o tamošnjih odnošajih samih smo prejeli od vodje ljubljanskega Dopisnega urada nastopna pojasnila s prošnjo, da jih v interesu stvari priobčimo javnosti: Z ozirom na razne deloma nejasne, deloma nasprotujoče si vesti v naših listih o sklepih plebiscitne komisije, ki so se označevali kot uradni, smatram za potrebno, opozoriti našo javnost na dejstvo, da plebiscitna komisija do danes ni izdala razen znane proklamacije še nobenega komunikeja o svojih sklepih. Dobro poučeni krogi so mnjenja, da temelji tamolčečnost na enem prvih sklepov plebiscitne komisije. Ako je temu tako in nimam razloga, da bi nad tem dvomil, potem je razumljivo, da tudi naš zastopnik v plebiscitni komisiji ne more oficijelno obveščati naše javnosti o svojem delu. Iz tega pa tudi sledi, da se morajo vesti o sklepih plebiscitne komisije smatrati za uradne, tudi ako jih je prinesel LDU, če niso bile izrečno označene kot uradne. Glasom informacij, ki prihajajo od raznih dobro poučenih strani, pa je položaj na Koroškem tak, da ne daje povoda za neutemeljen pesimizem, kakršen se je semtertje pojavil v tem pogledu. Res je, da se je na demarkacijski črti med glasovalnima conama A in B osebni in blagovni promet, ki tudi poprej ni bil popolnoma ukinjen, olajšal, in sicer tudi v gospodarsko korist našega ljudstva, toda demarkacijska črta še obstoja in naši orožniki ter naši finančni stražniki izvršujejo ob njej svojo službo. O kaki odstranitvi našega orožništva, ki je vendar del naše uprave, z demarkacijske črte, oziroma iz pasa A, ni niti govora. Tudi naše vojaštvo ostane v pasu A, dokler bo za vzdrževanje reda in miru potrebno. Ravno tako so popolnoma neutemeljene vse vesti, ki se zadnje dni širijo po nekaterih krajih v pasu A, da je namreč plebiscitna komisija premaknila demarkacijsko črto v našo škodo. Resnica je, da je v zadnjih dneh, posebna komisija obšla vso demarkacijsko črto in da ostane na podlagi njenih predlogov demarkacijska črta tam, kjer je bila dosedaj. Celotno Zrelec pri Celovcu, za kateri kraj se je že na mirovni konferenci v Parizu bila huda borba, ostane še nadalje v naši upravi.

Rusija–Poljska.

Rusko-poljska vojska in mirovna pogajanja. Rusi stoje pred Varšavo, vzhodnja ruska armada, ki je prekorčila Bug, je zopet napredovala. zasedla prejšnje gubernijalno mesto Siedlec, H Zub-jšov in več drugih krajev. Na severu so zasedli Rusi eno železniško zvezo Varšava–Gdansk in ogrožajo drugo. Stopili so tudi že na tla takozvanega koridorja, to je pasu sveta, ki družijo mesto Gdansk s Poljsko. Ako prekinejo Rusi to zvezo, ne more dobivati Poljska od entente nobene pomoči več. Medtem so se pričela pogajanja za mir med Poljaki in Rusi. Prve poljske odposlance je ruska vlada zavrnila, ker so imeli samo pooblastilo, da sklenejo premirje, ne pa tu di mir. Po prerakanju sem in tje so se slednjič odločili Poljaki, da pošljejo k Rusom poslanca z vsemi pooblastili. Rusi so za pogajanja določili mesto Minsk, kamor so se odpravili Poljaki dne 14. t. m. Angleži so želeli, da bi se pogajanja vršila v Londonu in bi ententa, oziroma Anglija posredovala. Ruski zastopniki so to ponudbo odločno odbili, češ, da prepričanje čisto nič ne briga in da bodo Poljaki veliko bolj opravi, ako se pogajajo naravnost. Angleži so to silno zamerili in so rekli, da je ruski odgovor nesramen. Ententa se je morala ukloniti in privoliti, da se pogajajo brez nje. Angleški ministrski predsednik Lloyd George je povedal, da stavijo Angleži Poljakom sledeče pogoje: 1. poljska armada se zniža na

50.000 mož; 2. poljska vojna industrija se ukine; poljske meje ostanejo, kakor so bile določene v Parizu z izjemo majhnih sprememb pri Bjalystoku in pri Holmu; 4. boljševiki imajo prosto pot k vshodnjemu morju in k Prusiji. Poljaki pravijo, da sprejmejo vse pogoje, zahtevajo samo, da Poljska ostane neodvisna in nerazdeljena. Radi rusko poljske vojne je prišlo do ostrega prepira med Angleži in Francozi. Angleški minister je svetoval Poljakom naj se udajo Rusom, kar je Francoze razjezilo. Z druge strani so Francozi priznali generala Vrangla, ki se v južni Rusiji bori proti boljševikom, kar so hudo zamerili Angleži. Francozi bi radi dobili nazaj onih 24 milijard, katere so pred svetovno vojno posodili ruski državi. Ker boljševiki ne marajo priznati tega dolga, katerega je naredila še stara carska vlada, bi jih Francozi radi premagali z vojsko, toda zoper nje naj bi se za Francoze vojskovali drugi narodi. Angleži bi pa radi z boljševiki sklenili mir, da bi lahko trgovali z Rusijo in delali dobičke. Nasprotje med obema državama so torej zelo znatna. Boljševiki pa gredo svojo pot in se smejejo obema. Poljaki so izdali obupen progias na vse narode, naj jim pridejo na pomoč. Čehi so odgovorili takoj, da se ne mislijo vmešavati v te boje. Samo Madžari obetajo Poljakom z veliko bahavastjo svojo pomoč, ki bo pa ostala samo v besedah, ker drugačne dati ne morejo. Mi tudi ne pojdemo v ogenj za Rumune in Italijo.

Dnevne vesti.

Prvi napad na Francoze na Blejskem jezeru. Po veličastnem sprejemu gostov pri Blejskem jezeru, ki je bil v resnici tako lep, da je prevzel Francoze popolnoma, so se ločili od ostale družbe in odkorakali k hotelu Malner obedovat. Po obedu, kjer je bila postrežba jako dobra in uljudna, so se hoteli peljati na sprehod po jezeru. Bili so čisto sami za-se, daleč od vse ostale družbe. Čolna niso mogli dobiti nobenega. Kjer so videli pri bregu čoln, je stal v bližini fantin, ki je na vprašanje odvrnil suho, da je čoln že najet od drugih. Slednjič najde nekdo zanje z veliko težavo v Mlinu kmetijski čoln, vozilo je dvoje priljudnih kmetijskih deklet. Med vožnjo povedo, da je gospoda odrekla Orlom čolne, Sokoli so podžagali mlaje, same so celo noč stražile čoln, ker so Sokoli grozili, da ga bodo navrtali, da ne bi mogli voziti gostov. A tak čoln stane 6000 K. Ko se pripeljejo na višino jezera — v čolnu je bilo 18 oseb, bil je torej prenapolnjen, obenem je pričel pihati veter v nasprotno stran in je gnalo valovje, tako da je bila vožnja zelo težavna in nevarna — se prikaže ob njegovi strani majhen čolniček in v njem dvoje možkih. Eden je bil popolnoma slečen, sedel je v čolnu, se zvijal semintja ter kričal. Drugi, ki je vesljal, je bil oblečen. Čolniček se spuсти prav pod francoski čoln, se ustavi, nagec poslušaj, kakšen jezik govore sosedje, potem pa zopet nadaljuje svoje neumnosti. Kriči, psuje, dela vsakovrstne izzivajoče kretnje. Obnašal se je, kot bi bil nor ali pijan. Obenem se prikaže od druge strani enak čoln, v katerem sta sedela dva, a oba oblečena, ki sta se pozdravljala s prvim čolnom s pozdravom: „Nazdar, Sokol!“ — Potem so iz obeh čolnov nadaljevali izzivanja in sramotenja, vmes pa tudi zapeli: Zovi, samó zovi, mi sokolovi! Francozi so ves čas gledali mirno in molče, slednjič vprašajo tolmača: spremljevalca, kaj to pomeni, če ni mož morda nor. Pojasnil jim je, da so to najbrž kakšni trčeni Rusi, ki so sem pribežali pred boljševiki. Slednjič vendar so Francozi sami uganili, da je neke vrste demonstracija proti njim. To se je nadaljevalo celo pot do otoka; včasih je bila celo nevarnost, da se prevrne čoln.

Milijonarje v vagon. Deželna vlada v Ljubljani je svoj čas izdala naredbo, da si morajo mnogoštevilni ljubljanski milijonarji začeti graditi stano vanjske hiše za sebe in za svoje uslužbenke. Proti tej odredbi so se dvignili vsi zaščitniki kapitalistov, zlasti je kapitaliste podpiral demokratski minister doktor Kukovec. Toda odločnemu nastopu deželne vlade so se vendar morali udati ljubljanski milijonarji. Ustanovili so si svojo milijonsko zadrugo za zidanje hiš. Milijonar Hermann, ki se ni hotel udati, pa je moral iti v vagon!

Ljubljanska „Jugoslavija“ in poljska šlahta. V Ljubljani imamo list, ki si je postavil za načelo, da piše vedno tako, kakor ljudem ugaja. Toda okusi so različni in spremenljivi in istotako tudi pisava lista. Pri Poljakihi ni našemu širokemu občinstvu všeč „šlahta“, o kateri vladajo zelo čudni in fantastični pojmi. Torej piše tudi „Jugoslavija“ zoper to poljsko „šlahto“, ki mora biti kriva vsega hudega in vsega zla. Ljubljanski list piše: „Šlahta je tista, ki je vodila poljski narod v vojno. Naglašamo šlahto raditega, ker se poskuša odnekoč temu oporekati, češ: — saj je ministrski predsednik napreden kmet (?) in v vladi so socialni demokratije. Ne bomo replicirali na ta jezuitizem; naj opozorimo le na to, da je ta kmet-sko-socialistična poljska vlada zelo mlada, ter se je sestavila šele takrat, ko je bila poljska armada in z njo šlahčiška tedanja vlada že poražena. Nam je pa poljsko ljudstvo enakovredno kakor rusko, za režim pa, ki je pogljal poljski narod v bratomorni boj, nimamo in nismo imeli podrepniških simpatij in tega nas ni preveč sram.“ — Pripomnimo, da „Jugoslavija“ tudi ni nič sram, da v nekaj stavkih kipiči eno budalost na drugo in da piše o stvareh, ki so ji tako tuje, kakor mesečne poljane. Samo da se piše tako, kakor ugaja. Ljudem pa, ki žele vedeti nekoliko več, kakor jim zamore postreči „Jugoslavija“, pove-mo to-le: Načelnik poljske republike je Pilsudski, vo-

ditelj socialistov, ki je bil pred vojno voditelj socialistične bojne organizacije, ob izbruhu svetovne vojne pa organizator in poveljnik poljskih legij, ki so se v avstrijski armadi borile proti Rusom. Mož, ki je že od nekdaj stal na čelu poljskih socialistov, bo gotovo vsaj tako malo šlahčič, jezuit in podrepanik šlahčiskega režima. Po preobratu je bila prva poljska vlada čisto socialistična in Pilsudski je bil vojni minister. Tudi pozneje so imeli socialisti in kmetijski radikali velik vpliv na vsako vlado. Ministrstvo, pod katerim se je pričela vojna z Rusi, je stalo pod vplivom socialistov in kmetijskih radikalcev. Sele po porazu so izročili predsedništvo Grabskemu, ki stoji na levem krilu narodne demokracije in je voditelj takozvane moskalofilske struje, ker se je od nje pričakovalo, da bo kot znan rusofil lažje dosegel mir z Rusi. Po kratkem njegovem vladanju so zopet prevzeli krmilo države socialisti in radikalni kmetje. V sedanji poljski državi šlahta sploh nima nobenega vpliva in v poljskem državnem zboru ni nobene šlahčiske ali konservativne stranke. Po številu najmočnejši so napredni radikalni kmetje, za njimi socialisti; imamo tudi delavsko krščansko-socialno stranko, a plemiške stranke ni nikjer. Samo iz vzhodne Galicije je prišlo v državni zbor nekaj starih, konservativnih poslancev, a to samo vsled tega, ker tam radi tuje zasedbe ni bilo mogoče razpisati volitev, ampak so kar poklicali stare avstrijske poslance. Kmet Vitos, ki je sedaj ministrski predsednik, je — ne da bi ga radi tega hvalili — brez dvoma vsaj toliko napreden, kot katerikoli voditelj naših samostojnih kmetov, z doma popolnoma siromašen kmet in samouk. Res, da je bil knez Eustahy Sapieha minister zunanjih zadev v ministrstvu Grabskega, a to se je zgodilo že po prvih porazih, ki so zadeli Poljake še pod kmetko-socialistično vlado. Sicer se pa kaj takega zgodi tudi pri najbolj demokratičnem narodu. Šlahčiči režim v poljski republiki torej ne more imeti nobenih podrepanikov, ker ga sploh ni in vsled tega prav radi verjamemo, da ljudje od „Jugoslavije“ niso podrepaniki tega režima.

Vedno isti. „Domovina“ („Mi in duhovščina“) št. 78 uvodnik, in ž njo vsa goščava protikrščanskih listov vedno trdijo, da preganjajo le „politikujoče“ duhovne, a „mirne, prave Kristove namestnike“ čislajo. Pa kje je meja med takimi? Uprav 40 let je, kar so takratni liberalni listi srdito napadali linškega škofa (Rudigier). Kaj je bil zagrešil? Mestni magistrat linški je bil pismeno opozoril, naj mestnih delavcev nikar ne sili ob nedeljah in praznikih k težkemu delu (ulice tlakovati), jih tako zadržuje od verskih dolžnosti ter jim krati potreben nedeljski počitek. Je bila to tudi politika, gospodje pri „Domovini“ in „Kmetijskem listu“? Isto velja še danes. Ako vpliva škof ali duhovnik ustmeno ali pismeno, v cerkvi ali šoli, zasebno ali javno, naj se božje zapovedi spolnujejo od vseh, tudi od gosposkih in bogatih, od podložnih in vladajočih, očitno in javno — lop po njem, ker s tem že uganja politiko. Ako pa brezumni v postavih in z vzgledom podirajo svetost in nerazločljivost sv. zakona, preganjajo iz šol krščanski nauk in jemljejo duhovščini temeljne pogoje življenjskega obstanka ter jim vežejo prosto besedo — to po njihovem ni vtikanje politike v vero in Cerkev! Dvojna, torej krivična mera.

Izpraznitev Radgone in Koroška. Ko so Jugoslovani izpraznili Radgono, so nemški listi od samega navdušenja komaj dihal. Zdaj pa se je navdušenje poleгло. „Grazer Volksblatt“ z dne 4. avgusta 1920 piše: Kaj je sledilo veselju in osvobojenih pokrajinah? Iz Radgone se poroča: Vkorakanju našega orožniškega oddelka je sledil pohod neštetihih prekupevalcev, ki so kakor vojne hijene poplavlili osvobojeno ozemlje. Prva posledica tega je, da je v teku dveh dni cena jajc poskočila za 2.60 K, tako da danes stane jajce 5 K. Cena svinjske pečenke notira 30 K več, kakor v času jugoslovanske vlade. To govori kar cele bukve. „Kärntner Tagblatt“ piše k temu v št. 189: „Ne moremo iti preko te notice, ne da bi prosili svoja meročajna in kompetentna mesta, da skrbе za to, da se i pri nas ne pripeti kaj sličnega. Proti prekupevalcu je treba nastopiti brezobzirno. Ne sme se pozabiti, kako slab vtis bi to moralo narediti na naše rojake v coni A, če bi jih izrabljali za predmet izkoriščevanja od strani oderuških prekupevalcev. Popustljivosti v tem oziru bi ljudje ne razumeli. Kar imajo naši kmetje v coni A za prodajo, bodo že prinesli na trg, kakor prej. Le nikar prekupevanja pa ljudskih preselejevanj za grmadenje živil.“

Pomenljiva je stoletnica 1820. ustanovljene Kranjske hranilnice v Ljubljani, prve v bivši Avstriji. Nje so sledile brzim korakom hranilnice v Inomestu in Bregencu (1822), Oberhollabrunnu (1824), v Pragi (1825), v Gradcu (1825) in Celovcu (1835).

Mladeniški tabor Slovenskih gor. Zmaga krščanske misli prihaja tudi v prelepe Slovenske gorice. To mora pokazati naš mladeniški tabor v središču Priekije, pri Sv. Lenartu dne 22. avgusta, ki bo združen z dopoldansko božjo službo, stanovskim naukom in fantovskim zborovanjem v Posojilnici; popoldan pa javna telovadba naših bratov Orlov. Mladeniči, ne zaostajajmo za drugimi, hitimo vsi na plan, v boj za naše krasne vzore, pojdemo vsi ta dan na svoje stanovsko zborovanje k Sv. Lenartu, nobeden izmed nas naj ne ostaja doma; ne bil bi sposoben za boj, kdor bi se skrival dne 22. avgusta v zaledju „prijetne“ lipove sence. Tovariši moji, prijatelji vsi z nami, kličemo vam na svidenje pri Sv. Lenartu! — Mladeniči Slov. gor.

Prošnja. Dne 25. julija 1920 ob ¼4. uri popoldan se je vsula ko orehi debela toča po naši občini, er je uničila ves poljski pridelek. Toča je stala me-

stoma za pedenj visoko na polju ter je cenjena škoda čez 889.420 K. Zita in zrna ne bo pridelal nobeden posestnik, istotako sta koruza in krompir popolnoma uničena. Vsled dovoljenja okr. glavarstva Slovenjgrade z dne 31. julija 1920 št. 14.994 stavi podpisani odbor najudaneje in nujno prošnjo z malim da rom ali pa nabiranjem prispevkov priti nam v pomoč. Vsaki tudi najmanjši znesek se hvaležno sprejme ter izvolite za vaš trud in požitvornost prisrčno zahvalo v bedi se nahajajočih prebivalcev občine Sele tem potom sprejeti. Nabrani zneski se naj dološljejo na občinsko predstojništvo Sele pri Slovenjgradu. Občinsko predstojništvo Sele, 6. avgusta 1920. Za pomožni odbor: Franc Karner, Anton Zagernik, Josip Hovnik, Franc Kotnik, Anton Hovnik, Franc Zagernik.

Na Malo Gospojnico

t. j. dne 8. septembra t. l., obhajajo obmejni Slovenci v St. Ilju v Slov. gor. slavnostno desetletnico otvoritve tamošnjega „Slovenskega Doma“ in proslavo zloma germanskega nasilja.

Vspored:

1. Na predvečer kresovi na obmejnih gričih. — Dne 8. septembra: 2. Okoli 10. ure predpolodne prihod posebnega vlaka iz Maribora. 3. Slovesen sprejem gostov na kolodvoru v St. Ilju. 4. Ob ¼11. uri v župni cerkvi pridiga (dr. Medved) in sv. maša. 5. Opoldne odmor. 6. Ob dveh v župnijski cerkvi večernice. 7. Ob treh odhod na slavnostni prostor. 8. Na taborišču: a) Zgodovina in opis bojev obmejnega slovenstva v zadnjih desetletjih (Zebot). b) Deklamacije, petje ter godba. c) Telovadba Orlov in Orlic. d) Ljudska veselica. 9. Ob 22. uri odhod gostov s posebnim vlakom. Pri slavnosti sodelujejo Orli in Orlice ter železničarska godba iz Maribora.

Za posebni vlak je poslali prijave vsaj do 30. avgusta t. l. mariborskemu Orlu.

Na ta veliki praznik obmejnih Slovencev, ki so največ trpeli v narodnem boju, vse dobromisleče Slovence in Slovenke prijateljski vabimo!

Slavnostni odbor.

Obrtniki, pozor. Večina stanov ima lastno glasililo; tudi obrtniki ga imajo. „Jugoslovanski obrtnik“ je žalibog le še premalo znan, zlasti po bivšem Stajerskem in Koroškem. Omenjeno glasililo prinaša vezanimitve članke politične in stokovne vsebine, pokrajinske in politične novosti, brezplačne odgovore in pojasnila na kakršnokoli vprašanje. Kar je „Domoljub“ za kmeta, to bi moral biti „Jugoslovanski obrtnik“ za obrtnike. Nobenega zavednega obrtnika-priistaša VLS. ne bi smelo biti, ki ne bi bil ud organizacije Jugoslovanske obrtne zveze in naročnik njene zgoraj omenjenega glasila. Organizacija, koje načela temelje na krščanski podlagi in katere glavni smoter in namen je, povzdigniti in uveljaviti obrtni stan, je veja VLS. Zveza sama daje brezplačno pojasnila vsem društvenikom in jih zastopa pri raznih oblastih. Obrtniki! Pristopite k organizaciji, zahtevajte pri njenem tajništvu podrobnih informacij in na ročajte se na list. Kdor želi glasililo na ogled, naj se obrne na uradništvo lista „Jugoslovanski obrtnik“, Sodna ulica 11, Ljubljana. Ravnotam je tajništvo in sedež organizacije. Priporočamo.

Mariborske vesti.

Obmejna komisija v Mariboru. V petek, dne 13. avgusta popoldne okoli 3. ure so se pripeljali v Maribor člani razmejitvene ententine komisije. Na kolodvoru so jih pričakovali: zastopnik ljubljanske deželne vlade poverjenik Dušan Serneč, predsednik jugoslovanske obmejne komisije general Plivelič, okr. glavar dr. Lajnšič, vladni komisar dr. Leskovar in večje število zastopnikov raznih uradov in korporacij, med katerimi smo opazili voditelja prekmurskih Slovencev, župnika Klekla. Komisijo je pozdravil v francoskem jeziku poverjenik Serneč, ki je predstavil komisiji razne zastopnike. Zelo prijazno je odzdravil predsednik komisije, angleški komisar polkovnik A. J. Craven. Člani komisije so se nato odpeljali v hotel „Meran“, kjer so skupno nastanjeni. Na večer ob 6. uri se je vršil v mestnem parku načast komisiji koncert vojaške godbe, ki so mu prisostvovali zavezniški zastopniki in mnogobrojno občinstvo. Prvi skupni sestanek se je vršil v soboto dopoldne. Člani razmejitvene komisije so tokom sobote dopoldneva opravljali zasebne posle. Popoldne ob 3. uri se je sestala celotna komisija.

Občinski gospodarski urad v Mariboru izdal bo nove sladkorne nakupovalne nakaznice, in sicer za hišne lastnike: Graškega predmestja (Melje) dne 17. t. m., Notranjega mesta (Koroška cesta) dne 18. t. m., Magdalensko predmestje dne 19. t. m. Za podnajemnike vseh mestnih okrajev pa dne 20. t. m.: vsakokrat ob 8. do 12. ter ob 14. do 16. ure (2-4). Hišni lastniki morajo oddati njihov hišni list (rume ne barve) ter dosedanje, več neveljavne nakupovalne sladkorne nakaznice. Podnajemniki se morajo izkazati z njihovo policijsko zglasilnico ter oddati istotako dosedanje, neveljavne nakaznice. V svrhu čimprejšnje ugotovitve števila upravičencev pri posameznih trgovcih, naj isti oddajo dotičnim njihove kontrolne kupone. Trgovci naj strankam pri takratni oddaji sladkorja odrežejo ter odzamejo odrezek „Veliki srpan 1920 (VIII).“ Trgovcem, koji še do sedaj niso poravnali sladkornih primanjkljajev, se pa prepoveduje prevze-

mati od strank tozadevne kontrolne kupone. Maribor, dne 12. avgusta 1920. — Vladni komisar: dr. Leskovar s. r.

JDZ ima v četrtek ob 20. uri v Koroški cesti 11 I izvanredno važen sestanek. Razven članov so vabljeni tudi dijaki nečlani, ki se zanimajo za JDZ. Ti pa si morajo priskrbeti legitimacije v sredo in četrtek od 14. do 15. ure v Cirilovi tiskarni.

Glasbena Matica opozarja svoje pevce na zelo važno pevsko vajo v torek dne 17. avgusta ob 20. uri pri Götzu.

Stekel pes. Dne 12. avgusta se je med 2. in 3. uro popoldne na okrajno cesto občine Studenci priklatil srednjevelik črn pes s sivkastim gobcem, srednjevelikimi ušesi, tankim špičastim repom, kratkodlak, z usnatim ovratnikom z medeno znamko. V Studencih je vgriznil 8 let starega Viljema Sirkovnik. Psa je zasledoval orožniški postajenačelnik in ker je kazal znamenja stekline, ni mogel streljati za njim in ga je samo ranil z bajonetom v gobec. Pes je odtekel proti Limbušu. Občinstvo se naproša, da pomaga zasledovati psa, ker je mogoče podlegel zadobljenim ranam. Ako se pes kje dobi, naj se naznani najbližji orožniški postaji ali mestnem magistratu.

Iz Ptuja.

Rože zopet na svobodnem delu. Ze enkrat smo poročali v listih o znanem hujškaču Rožetu. Našim bralcem je še gotovo v spominu pobeg tega junaka v Nemško Avstrijo. Drž. pravdnštvo je uredilo v dobi komunističnega štrajka železničarjev preiskavo proti Rožetu. G. Rože pa se je odtegnil preiskavi in aretaciji s poletom v srčno svojo domovino — Gradec. Pred par dnevi pa se je ta posili izletnik zopet povrnil v Ptuj, kjer zopet nemoteno hujška in razsaja. Po Ptuj govorijo, da mu je izposloval svobodni povratek mariborski odvetnik dr. Skapin. Vprašamo deželno vlado ter državno pravdnštvo: Kaj in koliko je na tem resnice, da se dovoli Rožetu povratek brez kazni, ko se je pred nedavnim časom odtegnil aretaciji z . . . begom? Milo rečeno je to škandal, da se na intervencijo internacionalnega socialističnega advokata ščitijo elementi v svrhu hujškanj proti naši državi. Pričakujemo odgovora in bomo o stvari še govorili.

G. Fava v Ptuj. Pred nedavnim časom je sklicala ptujška socialdemokracija svoj shod. Ker naši ptujski rdečkarji ne premorejo nikogar, ki bi posedal le količjak govorniškega talenta, so povabili v Ptuj mariborskega socialističnega generala profesorja, da jih politično potrdi. G. Fava se je odzval povabilu in prifrčal v Ptuj. Na shodu je klátil z jezikom povprek in po dolgem, zmerjajoč vse, kar ne trobi v internacionalni rog. Najbolj srdito je udrihal seve po klerikaleih: po vladi in po dr. Korošcu pa na tako ostuden način, da so se zgražali nad njegovimi psovkami celo v tem oziru dobrega apetita vajeni socialisti: Toliko o tem zborovanju s pripombo, ker še vedno vzgaja in podučuje g. prof. Fava mladino na mariborski gimnaziji.

Ptuj obsoja pisavo „Mariborskega delavca“. Vsi ptujski obiskovalci in očividci orlovskega tabora v Mariboru se še sedaj ne moremo dovolj načuditi sijajnosti te manifestacijske prireditve. Vsi trezno misleči Ptujčani brez razlike strank pa se zgražamo, kako da se drzne „Mariborski delavec“ na tako brezvesten način blatiti tabor in njegove posetnike. Pisavo „Delavec“ obsoja celo ptujška frakarija: ki tudi trobenta v laži demokratski rog. Toliko v vednost mariborskim JDSarjem, katerih psovke so zadele na ostro obsodbo pri lastnih pristaših v Ptuj.

Ptujška davkarija. Pri tukajšnji davkariji še krilatijo razmere, ki se prav nič ne razlikujejo od časov pod Avstrijo. Kot vodja ptujškega davčnega urada je nastavljen g. Jerše. Opravičeno govorijo o tem gospodu, da je bil pod zaščitnimi peruti avstrijskega orla somišljenik nemškutarije. Se sedaj v Jugoslaviji pa je dejstvo, da ta gospodin sprejema Nemce nad vse prijazno, jim ponuja stolce in kramlja z njimi po cele ure v blaženi nemščini; slovenske stranke pa odslavlja z neslovansko odurnostjo. Ze dalje časa se po Ptuj javno govori, da je ta germanofil v disciplinarni preiskavi iz za javnost še neznanega vzroka. Pri nemškutarjenju in v tekmi za prijaznost z nemškutarji mu sekundira pisarniška nastavljenka Cernejšek (nekadaj — Tschernenscheegg). Čudno se razodeva vsem Ptujčanom, da je davkarski nadupravitelj, g. Tobias, že od nekdaj prezaveden Slovenec, podrejen Jeršetu, dasi ga po činu nadkriluje. Demokratstvo — nemškutarija — ima tu povsod prednost. Na razmere pri ptujski davkariji opozarjamo finančno delegacijo, da napravi red glede občeavanja s strankami in se zavzame ter gleda pri vodstvu uradov na zavedne Slovence!

Ptujška državna policija se pritožuje, da ne prejema plačila za ono službo, ki jo vrši izven svoje redne službe po noči in na račun privatnikov. To so glediščne predstave, koncerti plesi itd. Za vršitev te policijske službe plača podjetnik in prireditelj že naprej določeno svoto pri mestnemu magistratu. Tudi za časa stavke železničarjev je bila policija noč in dan v službi, a še dosedaj se jej ni izplačal niti vinar tozadevne nagrade, akoravno je nakazala deželna vlada v Ljubljani v to svrhu ptujskemu glavarstvu 10.000 K. Ker se izplačuje za nadurno službo takoj policiji v Mariboru in Celju, je menda napravila deželna vlada za Ptuj izjemo? Sploh so pritožbe glede nerednosti ptujškega glavarstva na dnevnem redu. Vzrok nerednosti in pritožb je iskati v demokratstvu ki se preveč šopiri po prostorih ptujškega glavarstva.

Mala naznanila.

Razna

512 **URE**
vsake vrste
se sprejmejo
v popravilo.
Zaloga ur
zlatnine in srebrnine. Cene
zmerno. Postrežba točna.
IAN IGNACIJ, MARIBOR
URARSKI TRG v gradu (Burg).

Perilo za svaženje sprejema
Marija Ritonja v
Aleksandrovi cesti 6, na vrtu,
Maribor.

Prodaja

Enonadstropna hiša
z mesarijo in gostilno se prodaja
v Studencih 17, pri Mariboru. 659

Dva konja, eden rumen-
barve, stara 7 do 9 let,
spodobna za vsako vožnjo, 163 cm
visoka; lep glasovir, dobro ohran-
jen, mesarski voz natur, štedil-
nik s patent ploščo se prodaja v
Smetanovi ulici 59, Maribor. 622

Hišo dvonadstropno na voglu
sežidano za gostilno,
drugo hišo, pripravno za pekarno
na prometnem prostoru v Mari-
boru se prodaja v Smetanovi ulici
59, v Mariboru. 621

Mala hiša z lepim
vrtom, spo-
sobna za vsako obrt, je po ceni
na prodaj. Vpraša se v Dravski
ulici št. 16, Maribor. 634

Trapistovski
sir pristi prvostanske kakovosti
prodaja in razpošilja,
vsakovrstno
sadje kupuje, prodaja in
razpošilja
Matija Lah, trgovec,
trgovec
MARIBOR, Glavni trg. 4.

Službe

Pridnega šoferja
išče okrajno glavarstvo Maribor.
617

Tri viničarske dru-
žine
s 4—5 delavskimi močmi sprejme
oskrbnitvo grofa Pacha, Zgornja
Bv. Kungota. 636

Dobro izurjena

sodarska pomočnika sprejme v
trajno delo, pri prosti hrani in
stanovanju ter dobri plači, po do-
govoru. Franjo Repič, sodarski
mojster v Ljubljani, Kolezijska
ulica 18, Trnovo. 660

Sadni mlin velik, kom-
plet z 2
kamnama, 1 meter v premeru, se
lahko povsod postavi, je na prodaj
v Bresternici 30 nad Mariborom.

Gostilno s gospodarstvom
pri Mariboru, ve-
liko gostilno, najboljša postojanka
s sobami za tuje se takej po
ceni prodaja, blizu parka,
nadalje, vilo lepo posvetilo
32 orolov, 4 goved 380.000 K, po-
sestvo 6 orolov, 4 goveda, 9 svinj,
hiša z električno razsvetljavo vo-
dovodom 160.000 K preda pisarna
za posredstva „Rapid“, Maribor,
Gospeska ulica 28. 664

Nova lekarna v Mariboru.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da
sem odprl novo

lekarno na Glavnem trgu 20, v Mayerjevi hiši.

Lekarna je moderno urejena in založena z
vsemi zdravili in zdravilskimi potrebščinami.

Mh. ph. Ivan Vidmar,
lekarna „pri sv. Anehi“.

NAJUGODNEJŠA PRILIKA ZA NAKUP

manufakturna blaga po zelo znižanih cenah nudi se vsa-
kemu, kateri
se hoče prepričati, pri tvrdki

RUDOLF NIEFERGAL
MARIBOR

poleg cerkve sv. Alojzija, Koroška cesta št. 1.

BRATA VOŠNJAK

PTUJ, SLOVENIJA

Kruponi za gonilne jermene

Usnje za šivanje jermenov

Likanec (usnje za konjsko

opravo), podplati, razno

usnje, ovčine za podlago

Črne in ružave kozine

Prvovrstni črni in ružavi

box-calf

Prvovrstni črni ševrô

Čevlji, polčevlji in sandale

Razne čevlarske potrebščine

!! KDOR !!

želi kupiti **MANUFAKTURNO BLAGO** in sicer
volnene tkanine (štoffe) za moške in ženske obleke in kostume, bombažasto in laneno blago za obleke,
predpasnike in vse vrste perila, naj se z popolnim zaupanjem obrne na manufakturno trgovino

Feliks Skrabi, Maribor

Gospeska ulica 11.
Cene umevane brez nakupnega siljenja.

Glasovir, gosli, 2 kočiji,
štedilnik, čevlje za ženske in
moške, ki valni stroj, gare na pro-
daj v Studencih pri Mariboru.
Travniška ulica 6. 668

GONILNE JERMENE

iz pravega usnja in „Fesler“
patentne jermene za stroje,
različne vprege za konje,
fine in navadne, tudi ponošene
priporoča

Ivan Kravos,
Maribor,

Aleksandrova cesta št. 13,
poleg Balkana

Sedlarska delavnica:
Koroška cesta 17. 667

Dva velika soda

za mast in več praznih zabojev
se prodaja. Vpraša se v Maistrovi
ulici 17, trgovina, Maribor. 665

Naročajte naše liste!

LANA
tekstilna TOVARNA
D. Z. O. Z.
na ZGOŠAH, p. BEGUNJE
Slovenija
izdeluje nogavice, jopiče, svitve in vse
druge pletenine iz bombaža in volne.
Ima posebni oddelček za izdelovanje de-
lavskih nogavic.
Kupuje vsako množino domače in ino-
zemске volne.

KORUZA zdrava s 2 do
5 odst. poceni
360 K za 100 kg postavno vagon
nudi več vagonov
Mil. M. Pejič, Gospogijinci,
Baška.

Znižane cene!
Čevlje
dokolenice
perilo
oblike, potne košare, tržne torbice,
razno galanterijsko blago dobite
najceneje pri **Jakobu Lah**
Maribor, Glavni trg 2. 695

Pristaši! Širite naše liste!

PO CENI manufakturno blago je
dospelo iz inozemstva
in se dobi pri

J. N. ŠOSTARIČ
MARIBOR, Gospeska ul. 5.

Sukno za moške obleke, — Izgotovljene moške hlače
meter K 220—, 260—, — iz hlačevine, K 140—,
300— itd. — 160—, 180— itd.
Hlačevina za moške — Izgotovljene hlače za
obleke, met. K 70—, 80—, — dečke, K 60—, 70— in
100— itd. — 80—.
Izgotovljene moške ob- — Plavina, močna, meter
leke, suknene K 1500—, — kron 40—, 48— itd. na
1800—, 2000— itd. — dveh straneh tisk, meter
Izgotovljene obleke iz — K 48—.
hlačevine, K 600—, — Pri stari zalogi so se ce-
700—, 800— itd. — ne primerno znižale.

Velika izbira perila in pletenin lastnih izdelkov.

Prleki, pozor!

Vsak Prlek, ki pride v Maribor, naj
si privoščiti pristnih in vedno svežih
GIBANC IN POGAČ

katero peče

Prlekinja Alojzija Šafarič, gostiln.

pri „Večernem solncu“ v Mariboru,

Splavarska ulica št. 5.

Zalij gibance in pogače s pristnimi

starimi in novimi vini iz Prlekije!

Za mnogobrojen obisk se priporoča

ALOJZIJA ŠAFARIČ

BENCIN & AVTOOLJE

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel
zastopstvo mineralne
rafinerije Dravograd

ter imam zmiraj v zalogi vse v to stroko spa-
dajoče predmete za nadrobno razprodajo. V za-
logi imam nadalje po najnižjih dnevnih cenah
vedno najboljše specerijske in kolonijalne pri-
delke in bode pri meni vsak najboljše postrežen.

Jakob Preac, Maribor

(preje Quandest)

trgovina z mešanim blagom, Gospeska ulica

665

STROJNO OLJE & & & & TOVOT MAST

POZOR! POZOR!

K. Wersche, Maribor

Gospeska ulica 10.

Veletrgovina z manufakturnim blagom.

Priporoča svojo bogato zalogo po
jako znižanih cenah.

NOVA TRGOVINA ŽELEZNINE

609

Pinter & Lenard

ALEKSANDROVA CESTA 32—34.

V zalogi se nahaja vse potrebno ko-
vanje za pohištvo, železo, obročje,
cinkasta in črna pločevina. Velika iz-
bira orodja in mizarske potrebščine.

Za točno postrežbo in solidno ceno
jamčiva ter se vljudno priporoča

PINTER & LENARD.

Papir in sicer konceptni in boljši se dobi zdaj
v Cirilovi tiskarni v Mariboru, kolikor ga kdo želi.
Cene dosedanje brez vsakega poviška. (Trgovce in
urade opozarjamo, da porabijo to priliko in si naro-
če papir, dokler ga je dobiti.)